

Діло

Виходить щоденно передполуднем

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Рипок № 10, II. пов.
Контракт нощ. шпал. 143322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячний в краю 430 зол.
За границею:
В Австрії 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Аустрії
750 ал. — Займа адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-47.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.
СТРАШІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 ГІТ.

**КОЖНИЙ
СВІДОМИЙ
УКРАЇНЕЦЬ
ВІДПОВІДАЄ СВОЙ ГОЛОС
НА ЛИСТУ**

18

Більше активності.

Львів, 10. лютого 1928.

До 4. березня, тобто до дня, в якому відбудеться найважливіший виборчий акт, а саме акт голосування до союму, ділить нас уже лише три тижні. В тому часі треба мобілізувати всі сили та енергію для належної підготовки виборців до сего важкого акту. Хтож має цим зайнятися, чи тільки самі кандидати? Ось біля цього питання ми й хочемо спинитися.

Ніде правди діти, що в нас підготовче праця до виборів на місцях не стала досі на необхідній висоті. Очевидно, маємо тут на душі український виб. фронт, що розвивається під прапорами УНДО. Правда, що діячі Об'єднання на місцях мають дуже і дуже багато адміністративних та інших перешкод у передвиборчій акції, та всеж, незважаючи на те, ніщо не виправдує в багатьох випадках їх нерозумної повільності. Мабуть денні з них складають всю підготовчу працю на посадових і сенаторських кандидатів Об'єднання. А чейже кожний зрозуміє, що самі кандидати не в силі опанувати повні всіх виборчих теренів. Занеблукуючи свої обов'язки в підготовчій стадії до виборів діячі не сміють забувати на те, що за який чи інший висхід виборчої акції відповідають не тільки кандидати і не тільки Центральний Комітет партії, але всі члени партії в цілому краю. Найбільше відповідальність за успіхи чи невдачі лежить в першій мірі на тих, що мають змогу працювати постійно в самій гущі українських виборців, тобто на семах. Вони обов'язані тепер збудити якнайбільше енергії, використовуючи при тім свої впливи, в якому напрямі, щоб ці одиниці не пропали для української національної діла.

Українське Національно-Демократичне Об'єднання, як загальнонаціональна понадержавна партія має в своїх рядах представників усіх станів і верств, серед яких кожний обов'язаний розвинути інтенсивну підготовчу діяльність. На жаль, досі цього ми не заобсервуємо. А так бути не повинно. Навіть деякі кандидати виявляють за мало організаційної та пропагандивної діяльності в тому незвичайно горючому часі передвиборчої підготовки. Те саме можна віднести і до деяких повітових Комітетів Об'єднання. Та ці останні мусять собі теж усвідомити, що вони більше відповідальні за підготовчу виборчу акцію чим кандидати, бо кандидати є ставленням цих повітових комітетів.

У всіх партіях передвиборча праця в повному розгварті, а в нас не вродила вона на відповідну рішні. Перед нами ще три тижні. Оже час дуже короткий. Та його мусить використати кожний національно свідомий громадянин, окремим кожним.

ний кандидат і кожний член партії для мобілізації виборчих сил. В теперішньому часі всяке заредавання, всяке перекладання національно-громадських і партійних обов'язків на чужі плечі треба вважати національним проступком. Все, що може, все, що користає з якоїнебудь свободи рухів, все, що не прив'язане до одного місця обов'язком, мусить вирушити на поле виборчої боротьби.

Переживаємо хвили, в яких не можна триматися засади „моя хата з краю — нічого не знаю“. Є це хвили, в яких ніхто не сміє не бути активним. Такий чи інший висхід теперішніх виборів стане яскравим показником нашої політичної зрілості, або вимовним аргументом на нашу адресу тільки політичну але й культурну відсталість. Виборча поразка дасть нашим „приятелям“ у руки аргумент проти нас, дасть їм змогу перед світом вказувати на нашу немілі і тим самим облекшити їм оправдання для їхніх звинувачень супроти нас, для їхніх політичних експропріаційних експериментів. На оціні всепополітичного світа нам мусить дуже заважати.

В теперішніх часах все тіжки дужий і сильний має рацію. Тому тим, хто при виборах поступати так, щоб одержати перемогу, щоб вийти побідниками на політ арени. Прот-

я, що можна провалитися при виборах, але все таки почуватися морально побідником. Та цінність такої перемоги дуже проблематична. Нашу найважливішу фізичну і біологічну програму в визвольних змаганнях ми відчували незначайно болісно на кожному кроці, хоч морально перемога, можна сміло сказати, остала при нас. Та наших життєвих умови не нічим не облекшує. Біологічні закони висуваються в житті нації на перший план. Переможені все в житті не мають рації, хоч теоретично вона їм у повні належить. Коли можна велике порівняти з малим, як не маторі зоробили, то програма у великому, не сміємо в малому, в теперішній виборчій кампанії допустити до програми ніяким чином, щоб оминуть гірких П'ясликів. Бо не можна не тямити, що малі, незначні програми все підготовляють і все складаються у наслідках на одну велику програму, на провал.

Таких перспектив перед собою розгортати не сміємо. З вірою у перемогу, з енергією і завзяттям при безперервній праці та напруженні мусимо вийти при виборчій кампанії побідно. Тільки відкиньмо байдужість, вираз з корінням рівнодушності та інерції, окреслїм усі в себе весь можливий запас енергії та мобілізуємо сили до виборчого акту. Не спізнаймося!

логічний 1801—1876), швейцарський педагог. Він займався литовською старовиною та видав працю „Жемайтійська епіскапія“ (Жемайтійський єпископство). Ставши єпископом, покликав на свого секретаря Давидзас і разом з ним розпочав енергійну освітню і видавничу діяльність на релігійно-моральному ґрунті. Намалював ілюстрації литовській періодичній газеті, однак без висяду. Періодичну пресу в тому часі (1846—1866) виступали цілком казенні, які відіграли дуже велику ролю в історії освіти й освітленості литовської народної маси. Поділяв з ними не лише пікні відомості, друкарства не лише повчальні статті, але з комедіями етнографічними матеріалами та поезією в поезії литовських письменників. За Олександром П., в добу великого оповчання Російської імперії, оповчання, спричиненого наслідками кримської війни, розпочався й літературний відродження литовське. Єдиним литовським інтелектуалом в тому часі були святилики, єврейські друкарства, які виступали в оповчання (мислячи фальшивого зиску) кримської війни. З 1864 майже виключно селянського. З його хвилю литовський рух почався прибувати всередині демократичним характером.

Але одностайно на литовський культурний рух спадке великий удар. Міністерство внутр. справ Валув видав 13. вересня 1865 р. указ, який заборонив друкувати литовські видання латинською, дозволивши їм їх друкувати російською мовою. Литовський народ не прийняв указу, друкували російськими письмом. Та заборона тривала понад 40 літ (до р. 1904). У цей час литовський видавничий рух концентрується на прусській Литві. В Литві з'являються литовські видання, літературно-культурний рух, російський уряд тим самим видав Вільню покласти.

В тому часі закладають основні основи структури литовської інтелекції. Була стопа досі в великій білості майже повністю духовна. Розуміється, що литовський народ авторитарний і світський інтелекцією, але вона не могла пастися місця на литовській території. Вони мусили мандрувати за призначенням до широких просторів Європейської Росії і по Сибірі.

Поміж духовною інтелекцією, яка хоч частково знаходила пристановище на рідній землі, авторитарність і світський інтелекція, головним селянського походження, перебували покласти ідеями врані для народу. Студенти литовські в Москві і Петербурзі а потім у Варшаві єдині вступали в кружки сільськогосподарської литовської історії, захоплювалися покласти Давидзас і створювали пачки про широку національно-культурну працю для рідного народу. Не мислимо згадати з території російської Литви відомості національного, національно-культурного руху, вони прибували знову переїздили спільно культурний середок на території пруської Литви. З їх кружок виходили майже померлий великий культурний діяч д-р Басанович, який в 1883 р. заснував часопис „Амшра“ (Воро), що в короткому часі поширюється і на російській Литві. Тривалий історичний „Амшра“ (1883—1890) мав великий вплив на розвиток литовського національного відродження. Д-р Басанович і шаруваційний з редакції „Амшра“ Шиманський діяли як керівники литовського руху. Однак перешкоди, з яких зустрічалося видання „Амшра“ на пруській території, припиняють литовський патріотів думати про перенесення часопису на територію Великої Литви. Розуміється тут треба було перш усього достатньо прозрозуміти заборону друку литовськими латинською. Та в цей час литовський

Відродження Литви.

Синформативний вклад проф. М. Біржини в Товаристві письменств і журналістів про литовський культурний рух.)

На розвиток литовського письменства. — Дуонелайтіс, Давидзас і Бахячюс. — Заборона латинки. — Пруська Литва піомонтом національного руху. — Народники і „Амшра“. 1904 рік і „Великий Союз“ 1905 р.

В останніх днях Львів читав рідного гостя, професора новомського університету М. Біржини, який відвідав Вільню, Варшаву і Краків, заглянувши до нього Львова. М. Біржини, хоч є молодим ще (40-літнього) людиною, має вже своє ім'я в культурному відродженні литовського народу. Доки літа працював він у Вільні, а тепер викладає історію литовської літератури на коменському університеті. Одночасно стоїть він на чолі „Союзу інтелекції Вільні“.

Відвідавши нашу редакцію, він професор дуже радо згодився на пропозицію Т-ва письменників і журналістів дати інформаційний виклад про литовський культурний рух. Виклад цей відбувся для членів Т-ва письменників і журналістів та запрошених гостей в середу (3. п. м.) в залі редакції „Діло“. Крім письменників і журналістів бачили ми між слухачами д-ра В. Охримовича, през. Демієвичу, д-ра Едг. Бурачінського, д-ра Савенчу, д-ра Филіповича й ін.

Привітаний ред. Б. Мудрим розпочав проф. Біржини свій цікавий виклад (російською мовою) від відвідавши літературних явищ.

На Великій Литві (середній) панувала руська (білоруська) культурна опанія і за часів невольничого Великого литовського руського князівства і після унії з Польщею. Початків литовського письменства треба шукати в прусько-протестантській Литві. В р. 1547 в Кендзєрбу показався литовський католик Мартин Мажидіса з буйварем і співачкою. Зовсім природно, що литовське письменство має окремий релігійний характер. У державній Литві росіяни литовське писання вва-

жались в 1526 р. Є це катехизм Миколи Давидзас. З розвитком протестантизму серед магнатів і шляхти поволі зростає і литовське релігійне письменство. Але з релігійними патологічними реакціями той рух припиняється.

Зате розвивається письменницький рух на Мінському у пруській Литві. Німці (Гарткнох, в оповчання Лессінг, Гердер і Гете) цінуються потанською мовою пруської Литви, а литовці обирають народною творчістю Литви і від литовського народу. На вікладі того зацікавлення закладається великий литовський поет Яков Хр. Дуонелайтіс, що около 1750 р. написав велику поему „Мотиря вори року“ (видана 1818 р. разом з шістьма перекладами).

В добу романтизму те зацікавлення литовським народною творчістю проявляється і на Великій Литві. За викладом Дуонелайтіса виявляються поезії Страндзайса, Дроздовського (1814) і С. Станішкіса. Привабливий до литовської мови і поезії С. Давидзас (1733—1864) писав про старовину великої, багатолітньої історії литовської літератури. Писав він брошури та господарські теми, перекладав Невоса, укладав казки для дітей, колисьдо-литовський словник, збірник жемайтійської пісні і лише велику історію Литви. Найважливішим його твором є „Буде сповіст Литви і Литви і Жемайтійської“ (Землі старовинних литовців і жемайтійців). Давидзас був першим литовським народником, що поставив справу національного відродження Литви на ґрунті нової культурної самостійності. В тому самому напрямі виступав на сцені литовський інтелектуал Микола Давидзас (1818—1890).

НА НОВО ВІДКРИТІ КОМНАТИ ДО СНИДАНЬ ФІРМИ

„ЗАКОПАНЕ“ — А. МОЕР І Й. СТАХОВІЧ

від книжкового дня будуть ведені під званням п. Густава ВАГЕМАНА, довголітнього управителя ф-ми Муслівіч І Янік. — Вибагливий буфет, великий вибір студених і гарячих перекусом.

1418 4-4

Упадок „Аншра“ пригноблюючи вплив на народницьку литовську інтелігенцію. Литовська студентська мова, об'єднана в тайному товаристві „Літуса“ (Літуса) засновані в Тильзі часопис для інтелігенції „Варпас“ (Давіс), а офіційна кліборська газету „Укінікас“ (Хлібороб). Майже одночасно появляється в Тильзі католицький часопис під назвою „Жемайтис і Літуса Анжвалг“ (Жмудський і литовський огляд). Таким чином два армій литовського національно-культурного руху: поступово-демократичний і клерикальний — зустрічаються на литовському народному ґрунті. Вплив „Варпаса“ і „Анжвалга“ проймали народні маси, творили трішки підклад націоналістичного освідомлення і національного романтизму. Читальництво й освідомлення поширювалося в суспільних сферах, а одночасно зростала чисельно литовська інтелігенція.

В р. 1896 упав „Анжвалг“, але на полі бою залишається „Варпас“ і „Укінікас“, які разом з іншими литовськими часописами діяли в 1904 р. злившись зобов'язав друкувати книжки і видання латинкою. З тією ж метою зменшувалися литовська продукція на пруській Литві, продукція — так сказати — експортна, а росте литовська продукція на російській Литві. У Вільні і Петербурзі постають литовські періодичні, як консервативний „Літуса Лайкраштіс“ (литовська газета), „Вісник Жіноч“ (Вісник Жіноч), поступово-народний „Літуса Укінікас“ (Литовський Хлібороб) і як кордоном соціалістичний „Дарбінку Балас“ (Голос Робітників). Литовська преса, литовська літературна творчість і культурна діяльність стає менш-більш на ґрунт нормального розвитку. Розвивається не лише литовський літературний і культурний підручникський рух, але росте і рух політичний, творяться партії з означеними програмами. В тих умовах великою і далекосяжною подією був литовський національний конгрес тав. Великий Сойм у Вільні з участю понад двох тисяч представників не лише з Великої Литви, але і з пруської та з литовської колонії, російських по просторах царської імперії. Керма конгресу спочивала в руках крайню демократичних елементів: радикальних демократів, соціалістів і радикального союзу уч-

тнів. Конгрес ухвалив домогтися автономії для Литви зі соймом у Вільні, вибраним на основі чотирипроцентного права голосування. Згідно з внесеною резолюцією „Автономія Литви має складатися з теперішньої етнографічної Литви як ядра та тих земель, що до неї та-

готують з огляду економічних, культурних, національних або інших і яких населення виявляє на те свою волю шляхом плебісциту“. Розуміється, одночасно встановлено й мінімальну програму, щоб домогтися національних прав для Литви.

Самбір, Сянік, Сомель, Старий Самбір, Стрипів, Тарнопіль, Жовква. На адресу тернопільської Округової Канцелярії мають пересилати списки своїх мужів довір'я наступні повіти: Борщів, Бродів, Вроцлав, Бузак, Чортків, Гусятин, Камінь, Острозький, Підгайці, Перемишль, Радзів, Скалат, Тернопіль, Теребовля, Ваїшнік, Збараж, Зборів, Золочів. На адресу сталіславської Округової Канцелярії пересилати списки своїх мужів довір'я наступні повіти: Богороджан, Дзюла, Городенка, Калусь, Коломия, Косів, Пальніра, Печеніжин, Рогатин, Салі, Станіславів, Силіт, Товмас, Тур-ко, Жидачів.

Тому, що поодинокі повіти в багатьох випадках мають новим ішні вибори о-середили при сойомані і при сепаратних виборах, то заважали поодинокі О. кругові Канцелярії с доповнювати, щоб підписи оголошених мужів довір'я з поодиноких повітів були переслані куди слід.

Справа оголошування мужів довір'я для нас дуже важною, тому ці оголошення слід негайно пересилати.

Важна для Повітських Виборчих Комітетів.

2) Картини до голосування. Виборчі карти до голосування вже друкується і їх можна відібрати від 10-го лютого почавши в Краєвій Народній Канцелярії, вул. Костюшка ч. 1 а. П. пов. Картин будуть видавати тільки окремо для цього виділеніми висланням Повітові Народні Комітети. Щодо дальшого транспорту і розділу тих карт на місцях, то Повітові Виборчі Комітети, повинні заздалегідь відібрати картки, щоб вони в часі дійшли до всіх громад і до руху виборів.

3) В справі управління мужів довір'я в справі тихтих голосування будуть оголошені своїм чином в пресі докладні інформації та повномощня. — Львів, 2 лютого 1928.

Головний Секретаріат Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

ПЕРЕДВИБОРЧІЯ ПІДГОТОВЧИЙ РУХ У КРАЮ.

ОКРУГ 52. (СТРИЯ).

Долинщина.

Сама Долина не адекватно одні з найбільше політично зрілих міст, де одноким і повним паном ситуації в тім УНДО. Про інші українські партії і чут-

ли немає. З польських партій тільки „Літвіна“ і ПНО розпочали свою „діяльність“. — Дня 7-го н. м. „запросили“ поліція з цілого повіту — між іншим і воякиніх інвалідів, які і єврей до створення в Долині, але наказав їм вийти у виборчому вітні, що відбу-

На виборчому фронті.

З ПРЕЗИДІУ УНДО.

ІНФОРМАЦІЯ.

Важна для громадських виборчих комітетів.

1) Мужі довір'я листи ч. 18. На основі виборчої ординації допущені в дні 4. і 11. березня н. р. до локалі обводної виборчої комісії в часі голосування і в часі обчислювання голосів мужі довір'я оголошених виборчих листів в даному окрузі. В цей спосіб дав виборчий закон можливість контролювати нашим мужам довір'я при обводних комісіях тієї цілого виборчого акту. Тому при кожній обводній комісії мусять бути установлені наші мужі довір'я.

На основі арт. 63. виборчої ординації оголошують мужів довір'я до поодиноких обводних комісій повноваженими виборчих листів при округних виборчих комісіях. Щоб повноваженими листи ч. 18 могли оголошувати до округної виборчої комісії мужів довір'я при кожній обводній виборчій комісії, треба щоб кожний пали місцевий виборчий комітет подав в канцелярію до адреси Округової Виборчої Канцелярії ім і призначення, місце заміщення, стання та вік, мужа довір'я і одного його заступника. При цьому належить подати, де є особок обводної комісії, до якої цей муж довір'я призначений, як також треба подати число обводної комісії. Мужам довір'я можуть бути лише такі особи, які мають право голосування в тім комісії, при якій вони є установлені мужами довір'я.

На мужів довір'я слід подавати свідоцтва громадян, грамотних та об'єднаних в виборчій ординації, які могли би і вміли контролювати діяльність виборчих комісій. Найкраще, щоб той сам муж довір'я був призначений до виборів сойомних і сенатських, тому він повинен

що в малю є карність, послух і пошва. До карності, послуху, пошва клану нас очим!

— Проти нас іде сильний ворог, щоб нам забрати нашу волю, нас всіх перемінити в рабів. Та ви усе пам'ятайте, що свобода найдорожчий скарб! За цей найдорожчий скарб наші батьки й діди наші ішли в бій і шербили чужі кості й сипали ворогам могили. І ми вірні, вірні їх сини, радше згинемо в боротьбі, як станемо рабами! Свобода найдорожчий скарб!

— Ворог хотів би нас розлучити, бо розлучених легше є побити як злучених разом, в одно. Тому пам'ятайте і будьте все послухні, карні і злучені в одно як цей мій кулак! І князь підняв високо в гору заціснений кулак.

— В часі сулокою отворена моя долоня і пальці гнуться в різні сторони. Але зближається ворог, тоді пальці й долоня лунчаються в твердий кулак і б'ють! І ми будемо ніби одним кулаком, а тоді не страшний нам ворог і наша свобода!

— Ходімо отже злучені разом! Забудуємо німі ті усі дрібниці, що нас розлучують. Злучені разом пошербно ворожі кості, ворожою кров'ю зросимо поли, а їх самих дамо крукам і ворогам на жор, непростим гостям усилюємо могили. І знов з ворожих могил зродиться наша воля! А тільки пам'ятайте нілі, присно і во віки віком, амінь! — І князь знов підняв твердий кулак вгору і так тримав його високо перед всіми.

Серед радів царя безмежна тиша.

По сену полки рушили, а князь Володар переліз тимчасом діди-

нень і виїхав за ворота, щоб там стати й побачити в поході полки наймолодших. Княжна з товаришками остала ще на ділянці й бачила, як її хоругов винесено на чолі, почувши, як заграли труби, ударили бубни й полки рушили. Їй пригадалися слова, які вчора говорила мамі: наперед іде моя хоругов, вітер її розвіє, а лез пнеться в гору та все в гору, а війська йдуть, несеться пісня: раз, два, раз, два... Мати сміялася з неї, але це таки так, як вона казала! Чудово, гарно! Війська йдуть, несеться пісня, раз, два, раз, два — і до такту й собі зачала княжна вибивати кроки.

Діднень опорожнися. Останце тут тільки князь Давид Ігоревич, якого князь Володар мав зараз вислати на чолі посольства в степ. Був тут іще й сліпий князь Василько на коні. Княжна Анна глянула і їй зробилося стрийка жаль. Заграли труби, ударили бубни і все, що живе, рушило в похід. Посеред площі сидів на коні один її осліплений стрийко. Стояв мовчки, вдивлений перед себе, вслуханий в відгомін кроків, що віддалялися. Стояв і слухав задуманий мовчки.

Княжна Анна дивилася на стрийка і пригадала собі, як в степі відлітають птахи, а тільки хворі, з поломаними крилами остали сумні та прибиті. Так сумний стояв тепер і її осліплений стрийко. Княжна побачила, як мовчки підняв він руку в гору і мовчки благословив.

— Стрийку! — промовила, відійшовши до нього. — Відійшли, а ми вертаємо домі.

— Вертаємо! — відповів сліпав. — Не нам їти вже в бій. Та не знають це, щоб ми дарували! Бо-

гачко є таких річей, що видючі — заняті світом — їх не бачуть, не обдумують. Як батько верне, прийняв його до мене, Анно.

І ще не скінчили княжні розмови із сліпим князем, як на ділянці у вігнана гонень на коні. Спішив до княжної палати, але побачивши, що княжна стоїть ще тут, до неї нахвну коня.

— Великоможна княжню, батько переглядає полки, а до города зближається Лука, син грецького царя на чолі свого полку! Прийшов князеві в допомогу! — подав їй вістку і підгнав до княжого двора.

Княжна станула в першій хвилі як уколана, така нечайна й несподівана була ця вістка. Прийшов на чолі свого полку!

— Княжню! — промовила подруга Марія, донька воєводи Петра. — Ходімо, княжню, в двір. Це так говориться, що він прийшов великомужному князеві в допомогу. Це він не так в допомогу в бої, а це він прийшов тебе, княжню, сватати. Про неж говорять уже всі! Ходімо отже, бо тобі, княжню, треба й переодягтися.

Княжна почервоніла. — Ходімо! — промовила. — Не ялося, щоб грецький царенко прийшов в княжний двір і нас ось тут застав, немов то прийшли йому на привіт. Виж знаєте, дівчата, що я й не бачила його ще й не знаю, який він. Це його батько рішив, щоб він мене сватав, та я нічо... Ходімо скорі!

І княжна скоро увійшла в подруги в палату.

Із перед воріт доносилася нова боєві труби.

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

На княжому дідинці.

(Долинщина.)

Князь чекав, аж успокоїться.

— Брати і дружино моя ти наймолодша! Ніки в перше вирушаєш в бій і на твій бій хочу оце сказати тобі коротке слово, щоб все його пам'ятала. Не видумане говорю оце слово, а таке, що пережив я його в трудах життя та у боях.

— Ідете в бій із угрином. Знаєте самі, що бою з угрином ми не зачинали. Це він зачав перший. Ну, годі, не будемо боягузами, що боються бою, а зачав він добре, ми й потягнемо у бій і покажемо, як віємо воювати!

— Пам'ятаєте, що перед роком ми воювали і перед двома так само на весну як нині ми тож воювали і перед трома ми тож були в бої. Рік за роком ми старші веснуємо в боях і — як це ви, мої наймолодші знаєте — ми все воювали із побідою, усе вертали ми домі в славі. Ось тому і скажу я вам нині тайну, ізза якої ми все відносили побіду, а наші вороги чому втікали з поля бою. Послух і карність — оце та наша сила, що досі давала нам побіду, не та сила, що й нині в бої з угрином має дати нам побіду. Послух і карність! Бо пам'ятайте ви оце, що мала сокира розбиває бо-гачко разів більше дерево тільки тому, що частини заліза тримаються сильніше і тугіше в куні як частини дерева. Ось так і малі війська розбивають часто в триє, в четве-ро сильніших ворогів тільки тому,

КОЖНИЙ СВІДОМНИЙ
УКРАЇНЕЦЬ
ВІДДАЄ
СВІЙ ГОЛОС

на листу
18

для зростаючої школи, що виступали як
свідчення, правди богослужіння, бра-
ли довідки і одні на підставі фактич-
них документів навіть не вважали грош-
овою запискою в єпископській консисторії. Оди-
нчик Захаровський, був рясний, по-
стійно утримувався в Англії.

Львів, 10. жовтня 1939

Арештованих ред „Громальського Го-
лосу“ О. Навроцького і Сталова випу-
щено вже на волю. Рівночасно на їх міс-
це арештовано члена редакції згад. ча-
сопису Матвія й адміністратора Оси-
повича.

З комушатию арентовано для Петра Лиску, Теод. Кузьмичаго і Мойсея Башера. Крім того арентовано в полізні з Демішу до Варшави Козинського і Чучу, обох кандидатів на посади партії Селянської.

РАДІЧ ТВОРИТЬ КАБІNET.

Българск. 2. дѣтото 1928.

Букієвич, якому король поручив утворити кабінет, зрісся цієї місії, бо не мав підтримки. Місія утворити кабінет одержав провідним державною сезиональною партії Степан Радіч. Думали, що Радічеві не вдалося утворити кабінет і що йде лише про це, щоб вистати на часі та щоб приготувати основи для утворення нового кабінету. Як найважливіших кандидатів на будучих шефів уряду СКС називають Усуповича, Давидовича і Німчица. Не є виключено, що до складу кабінету Давидовича Радіч поступив би як міністр освіти або міністра

САМОВБІВСТВО УРЯДНИЧКИ

Львів, 10. лютого 1938.

При вул. Піарів 17. поповнила само-
вільністю уряди́нця нафтового товари-
ства „Домброва“ Антошину Новосад, за-
везивши двоюрного вугля. Причина самогуб-
ства невідома.

НОВИНКИ.

— Подяка. Схиляю ширю подяку Хваленому Українському Лікарському Товариству і його Президі Вн. Пн. Д-ру М. Музиці, Д-ру Максимонькові, всім Товаришам місцевим і з краю як різном Вн. Пн. Д-ру Е. Лукасевичу в Варшаві, який особисто приїхав, різном Вн. Пн. Д-ру Шепчику в Радивилова, директорів шпиталю О. Пелехові в Соколях, Д-ру Прийді в Черемині, Українській Спілці лікарів у Празі і іншим українським установам, а також Вн. Пн. Преадедентів Юліаном Романчукові, всім, які в нагоді свята моєї 40-літньої лікарської праці піднесли ширі принокти. — З приводу цього свята складаю 100 дол. зм. на будову українського шпиталю у Львові при Народній Лічниці. — З подякою Д-р Іван Кувалда.

— До відомої виборчої. Львівський магістрат повідомляє: Львівські громадяни, які не перебували, до якої виборчої округи належали, а змінили мешкали від 1-го червня 1936 р. повинні у зв'язі з інтересом подати свою адресу в місцеві інформаційні бюро школи Милана, вул. Рутовського 15. від 9-го до 15. лютого від 8-ої до 6-ої веч. де дістануть інформації про свій двох до голосування.

— Новаки український професор, але у Варшаві. Др Степан Вазал призначений у варшавський університет на доцентську там катедру психології педагогіки аз педagogічний професор.

— Відзначення українця в Чехословаччині. Миттєво Лискевич із Велко призначений радником найвищого суду Ч. С. Р. На відзначення замітив тим, що за 10 років було 58 кандидатів і що найзаслуженіший належить до людей молодшого покоління.

— Особисті вісти. Секція Медиків у Берлі, повідомляла про промову на двох лікарських наук Вілліа Нестора зі Львова, на Мазариністім Університеті у Берлі.

— Тимчасово хроніка. Підласківський шофер Казимир Рук відмовляється за злочини нацистської супроти невинної доньки своєї незаконної жінки. — Два румунські злочинці пробували вчора трохи опорожнити галanterіюку кримінально в білий день на вул. Лєгіонів, з обидвох сторін, але не мали щастя; Янікес Шинет-ман і Василь Камітан пішли на Ватерлі — Найбільш дотримання чести громадян Острова, біля Шарня. Мейнгохт узяв власне зіт брати посилає як військовий інженер, дарма, що з відсутності на службі, а дитав розмовити, зовсімні еста. — Ще зазначимо, що підласківський шофер відмовляється за злочини нацистської супроти невинної доньки своєї незаконної жінки.

— Інформації віденської преси. У віденській "Наше Вінер Абендблат" в. 31. жовтняміно у розгінній статті "Воротарський рух у Польщі" таку фразу: "Польщі виставили в Сх. Галичині є воєна повстання, що могомодифікації від проводом д-ра Третьяковського, які заступили до вигнанням у дралістичні і російських груп, а зрештою мають досить радикальну програму". Добрі інформації!

— Смерть відірвання електрона. Глядаєш? Георгій Антонович Лоренц, що вмер у такому візиту у Гаардам, а у 19-й життя намагався до найбільших успіхів учинити. Його йдн зашляло іа фазичною теорією електронів і окремих з коном його імені "силу Лоренца". Лоренц досі творив теорії, що електрику, лише досі неадагтовані, можна розкласти на елементи ще менші як атоми — електрони. Електрон у порівнянні з атомом, акиі 8000 триліонів меншійся в товщині шайдиш. І "міліон разів меншій! Таке твердження випирає з офіційні адогати енерг діям, йдн Лоренц стало ще більше відомим, козалик теорією "контрація" і "трансформації Лоренца". Тут іде про теорію у найблизьшім аблику із теорією уможетності Айнштайна. Лоренц пробував показати відомі досліди Міхельсона про ізоібраи рух землі в світліах етері теорією скорочення атомоах тіл зосадком ізоібраи руху. При цьому він дійшов до математичних формул дуже банальних до тих чиних розважу найблизько атомам Айнштайна. Він рішався від Айнштайна лише з іі роздешенні; таким робом постоили до фізичної теорії, тототий у длазній фізиці, різні а фізикофісичного погляду. Лише, що без праці Лоренца Айнштайн не був би дійшов до своїх далекозасадних висновків. Лоренц дуже змінив слави. У 26-й жутті отав як проф. унів. у Лейден, що зидав стільки вісних, а в 4-й дії пісннє його йдн стало криві відомим завдяки своїм піснртам. Від нхався довгий рад мозолів дослідників: був величавим організатором збірної наукової праці, програмів презентам, автором кількох асних теорій і козалик крім рідної особисто піснською, франк, та англійською мовами. Вел іі прагнети дозали його до становили провідника "Міжнародного Інституту для уисноів спінанні".

Кожному відомо, що
КИЛИМИ з фабрики **ХАМУЛИ**
є надійними і довговічними.

[illegible]

жого в залі політбюро „Союзу“. На ві-
ту єдине було тільки отримання списку,
який містився в одній папці, а всі інші
тисячків рідко хотіли надрукувати мі-
ж собою політські чинники. ППС, яка перед
цимним порослила всієї аудиторії
по сідлах де надрукован на парадній мі-
грацію в сторони озвучили тепер цілковито
трансмітувала в місті союзники українсь-
ких прапороносців час. З черги відбулася
поширі салютування виборців віта: Для 29-го
січня п. р. реферувал д-р Д. Горбоний
як делегат політбюро Комітету УНДО-ня
в Долині на виборчих місця в Кошиці
і Братислі. Трансмітування віта, передовсім
в Кошиці, мало для місцевих відомості
заставля звичайні, бо тамешній відомості
УНДО-ня Лемно українців досі не ала-
стували обидва рекламувати себе обсто-
вом українського народу. Грабін ока-
зували над сподіванням самим національ-
но-свідомим та політично схвальною
ним. — Для 5-го жовтня п. р. мало відбо-
ри в сільсько-господарстві віта в Братислі, бу-
ла в них показаний віпоручки полі-
тбюро УНДО в Долині. Сель-господарський
вітатор на віта не явився там, що ті-
льки д-р Горбоний реферувал там про ви-
борку землі. Безпосередньо по рефераті
проді до самі віта представники поліції
наші в приведу мимом тійоті садні
комісії розглядав віта. — Найбільш ува-
ги заслуговує виборче віта українського
робітництва в Долині, яке відбулося 8-го
жовтня в доміні Братської Хати. Віта
відомого було звичайно, що свої голоси від-
дають тільки на бачок польських на-
родів. Крім того відомого було привало-
ді революції, з яких вершом робітницт-
ва відомого все українське громадян-
ство до створення одного національного
виборчого фронту під прапором УНДО,
а другий виступав на нашу парламентар-
не заступництво обов'язок боронити ін-
тереси українського робітництва.

Войнілцінна.

Замовляючи на велику 3-го ц. м. віде
УНДО у Войничеві відбулося дуже ве
лично. Вже в год 2-й замовляючи
простора селя вісцями на березі, а
мо всі не могли в ній поміститися, то
двері до селі мусіли стати отвором, аби
люди могли сідати і з полів. На ві
ту були люди з усіх громад Войничів
щини. Прибуло ок. 600 селян, кізко
самовників і на вели. дельні 3 унито

Віче отворив також Повітового Комітету УНДО-на п. Юрій Гаджаровський та відав вітепців, аби виборці собі представили віта. До провадів вибрано одного лоско: п. Ю. Гаджаровського (голова). Євстахій Брачка є Вабица (заг. голови), а секретарів п. Василь Кондрат з Тумановськ. Коли на порозі сали, то лизко наші кандидатів на посид, а майбутній діяч і організатор Катусько Землі д-р Іван Куровець та Остап Луцький вітепцями приїхали із озником „Саванно“ і англізми. Описав промову на першій д-р Куровець. В своїй промові представив історію положення нашого народу під Польщию і сказав, що діяльність на групу, а єдиним фронтом пристати до госудування, бо жинє в той спосіб можна буде освітити більше тисяч молоді та вибрати більше посидів. Другий промовець п. О. Луцький аналізував також положення по українській національній війні. Щоби з того також виловити вижити, треба нам гуртуватися в кооперативат, читальних „Простит“, кандидатів Союзу та Лути бо лизко в той спосіб дитимемося економічно, а піднесемося культурно і політично. Наші національні вітепцями, аби сали лизко показали свою політичну зрілість, а єдиним фронтом віддали свої голоси д-р 4 і 11. борючи на лизку ч. 11.

В дискусії виборили голос п. Марк Федоренко, д-р. О. Луцький, а. Михайло Федорук, п. Ю. Гаджаровський та інші. Боги лизко промовили вичерпалися, а секретар міча п. Василь Кондрат поетарів лизко, ає приїхали наші виборці одного посидів. Василь не свучало так: В У Воїнизові а д-р 5-го лизко ухвалив Центральному Комітетові УНДО повеління до його політичну діяльність. а присудити будувати госудування на лизку ч. 18 і прагати на усіх сали, а лизко лизко перенести лизко лизко.

Офіс голови Ю. Гарбаровський
триває в міському розійшлися зі
самі нац. гмині.

ОКРУГ 53. (СТАНИСЛАВІВ)

Цяга 5-го дитячої п. р. станицяю на
на переліпборща Мічч УНДО під ко
лоом в Вогороттанна Старих. Мічч
творен о. Городешанні. Коли одиш
отрау тилоо деааат Центрального П
оту УНДО а Коричинний Іван, ш
мротелла сельробітснн роздінатін
Іван а Костем Велеллі а роліпшан
буром на том почала робітти тваі
та боротні, шо преганід була змш
всннотні мічч до кінн а Стан

Василя. Дві зім'януті були битком набиті сединою. Реферували п. Корнишківський, а після нього промовляли о. Городецький, Комаринський, о.св. Марас і ін. Присутні з поговоркою висловлювалися про відсутність шайку сепаратистів, яка погрожувала з радикалами, щоб тільки робити ніче УНДО-ня. Присутні заявляли, що відпадуть свої голоси тільки на однією партію УНДО-ня і 2 жовтє з 18.

ОКРУГ 34. (ТЕРНОПІЛЬ).

Копилочка.

Виборча боротьба не означувала так дуже нашого поїзту як це діється в інших країнах. Поїзти виступили зату одного фронту під одним лозунгом до виборів до з'їзду УНДО. Деякі звітні одиниці старанно рили досколого маплату виступи давати в поїзти, однак їх виступи не мають ніякого значіння. За те на польській стороні помітно значні перемішування. В нас агітує нас, від усіх польських чинників потягли, а на Центральної в УНС-а спільники. Староста скликає що планя урядові звітні конференції і на поїзти не забуває проїзти ч. 1. а для допомоги запрошує собі кандидатів з тієї лави для виступи в агітуванні. Інші, пізніший Самборський звітний на останній учительській конференції всім учителям, що для нього мирілом учительських кваліфікацій буде кількість голосів, відданих на поїзти ч. 1. Залізничники Союз ідуть по поїзти, вийдуться на всі сторони, агітують до з'їзду безпартійного блоку співпраці з урядом, а тим самим і за собою. Не заручуть і польські моваристи під кермою о. Сібіньського, „громадотолічного проблема“ з Неремілова. Винохляди уперто мовчать і ждуть аж ті більше крикилі витратяться. Відбувають часто добротні наради, які спірали ведуть зповні добротні. — Кандидат відного поїзту п. Замінають обіймає уже цілий поїзти і на дніх переноситься в поїзти борбістський. Ного річелі і безпартійні виборчі реферати зацікавлювали дуже і притягали на тоніе абстракції дуже члених слухачів. Сільські виборчі комітети працюють на місних справно по всім способам поїзтного виборчого комітету, який на час групи і січні свідка і той парали до Конференції.

Ново відновлена кав'ярня „ВЕЛМО" у
в домі Народної Гостинності, Львів
Коспюшюк І. видає до диспозиції укра-
їнських Товариств, окрему залу до ула-
дження чайних вечорів, також приймає за-
мовлення на весілля — банкету по помно-
1252 кованих цинах в окремій залі. 13-15

За допущення української мови
до нарад Приб. Ради.

З МІСЬКОЇ РАДИ.

Львів, 10. лютого 1928.

[illegible]

Цяй 6-го лютого м. р. славянин ве-
де переманборце Міхе УІДНО під го-
рбам в Богородицан Старих. Міхе
творив о. Городишана. Коли одице
брав тазов даянгат Центральной П
ету УІДНО м. Кориницкый Іван, ш
мроцел селдобрини-роздизинд
Іван в Костем Ваенли в релігійном
буром да тоді почав робити таз пр
те борств, що провідд була змуд
картності міхе до тати м. Стая

3. *General Business and Culture - Intro.* Main. Bonus 4. 14